

# Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/39154,Uroczystosci-pogrzebowe-ofiar-niemieckich-egzekucji-dokonanych-w-Lesie-Lucmiersk.html>  
19.04.2024, 20:01

## Uroczystości pogrzebowe ofiar niemieckich egzekucji dokonanych w Lesie Lućmierskim i Zgierzu w czasie II wojny światowej - 20 marca 2017

Siedemdziesiąt pięć lat temu, 20 marca 1942 r., niemieckie władze okupacyjne rozstrzelały stu Polaków w centrum Zgierza, w miejscu zwanym wówczas Placem Stodół (obecnie Plac Stu Straconych). Do egzekucji doszło w odwecie za zabicie przez żołnierza podziemia – Józefa Mierzyńskiego – dwóch gestapowców. Niemcy zmusili okoliczną ludność do oglądania przebiegu masowej egzekucji. Rozstrzelanych pochowano w Lesie Lućmierskim.

Dla upamiętnienia tych wydarzeń, a także ofiar innych niemieckich egzekucji dokonanych w Lasach Lućmierskich w okresie II wojny światowej, w dniach **19-20 marca 2017 r.** w Zgierzu i na terenie Lasu Lućmierskiego odbyły się uroczyste obchody.

[Rozpoczęły się w niedzielę 19 marca](#) zorganizowanym w Muzeum Miasta Zgierza **wernisażem wystawy „Zbrodnia zgierska 20 III 1942. W 75. rocznicę wydarzeń”**. Odbyło się wówczas również **rozstrzygnięcie konkursu literackiego „»Byłem jednym z...« - w 75. rocznicę Zbrodni Zgierskiej”**, który zorganizowało Muzeum Miasta Zgierza we współpracy z Oddziałem Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi, który przekazał materiały edukacyjne na nagrody (zwieńczeniem konkursu będzie 7 kwietnia 2017 r. [wycieczka edukacyjna](#)



19 marca 2017 r., Muzeum Miasta Zgierza



[„Śladami zbrodni zgierskiej Zgierz-Lućmierz”](#)).

O godz. 19.00 na Placu Stu Straconych w Zgierzu odbyła się **inscenizacja pt. „Hołd dla Stu Straconych”**.

**Uroczystości pogrzebowe** rozpoczęła w poniedziałek 20 marca Msza Święta w kościele pw. Św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Zgierzu, odprawiana pod przewodnictwem **bp. Adama Lepy**. Po południu z zachowaniem pełnego ceremoniału wojskowego odbył się pogrzeb w Lesie Lućmierskim. Wziął w nim udział **Minister Obrony Narodowej Antoni Macierewicz**. Mogiła wojenna usytuowana jest po prawej stronie drogi leśnej prowadzącej do Grotnik, biegnącej *vis à vis* Baru „Leśnego”, wjazd na wysokości 334,8 km drogi krajowej 91, ok. 800 m od wjazdu.

Głównym organizatorem uroczystości był Wojewoda Łódzki **prof. Zbigniew Rau**. Współorganizowali ją Prezydent Miasta Zgierza, Wójt Gminy Zgierz, Prezydent Miasta Łodzi, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Łodzi, Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi, Muzeum Miasta Zgierza oraz Miejska Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Bolesława Prusa w Zgierzu.

\*\*\*

**Las Lućmierski** to niewielki kompleks leśny położony w pobliżu Zgierza. Podczas okupacji w latach 1939–1945 stał się miejscem masowych zbrodni niemieckich dokonanych na mieszkańcach Łodzi oraz regionu łódzkiego narodowości polskiej i żydowskiej.

Jesienią 1939 r. okupanci rozpoczęli akcję represjonowania polskiej inteligencji. Była to



zemsta za jej patriotyczną i antynazistowską postawę w okresie przedwojennym; okupantom chodziło również o zniszczenie grupy społecznej zdolnej zorganizować ruch oporu.

Aresztowania łódzkiej inteligencji (Polaków i Żydów oraz Niemców antynazistów) zaczęły się już we wrześniu 1939 r., a ich apogeum nastąpiło w listopadzie tego roku pod pretekstem, że Polacy w związku ze Świętem Niepodległości przygotowują antyniemieckie powstanie. Zatrzymanych zamknięto w łódzkich więzieniach i w specjalnie utworzonym obozie na Radogoszczu. Tu poddawano ich przesłuchaniom, szykanowano i torturowano. W toku selekcji, przeprowadzonej przez niemiecką policję i nazistowskie sądy specjalne, wyłoniono ludzi, których postanowiono zgładzić.

Okupanci zdawali sobie sprawę, że dokonują przestępstwa, i dlatego starali się swoje zbrodnie utrzymać w tajemnicy. Skazanych na śmierć wywożono do podłódzkich lasów, gdzie ich rozstrzeliwano i grzebano w zbiorowych mogiłach.

W toku polskiego śledztwa, prowadzonego po zakończeniu okupacji, ustalono, że do Lasu Lućmierskiego Niemcy przywozili skazańców autobusami. Na miejscu zmuszano ich do wykopania dołu i zabijano strzałem w kark z bliskiej odległości.

Las Lućmierski był widownią zbrodni niemieckich przez cały okres okupacji. Pogrzebano tam w tajemnicy również 100 Polaków rozstrzelanych w marcu 1942 r. w Zgierzu. Znane są nazwiska tylko niektórych ofiar zamordowanych w Lesie Lućmierskim. W 1944 r. Niemcy przeprowadzili akcję zacierania śladów zbrodni, rozkopując mogiły i paląc zwłoki. Trudno z tego względu



19 marca 2017 r., Plac Stu Straconych w Zgierzu



ustalić ogólną liczbę zamordowanych.

Grzegorz Nawrot, OBEN IPN w Łodzi

[Zbrodnie Zgierska we wspomnieniach Romana Zygadlewicza – żołnierza AK Okręgu Łódź „Barka”](#)

Polecamy „Rozmowę dnia” w TVP3 Łódź z udziałem prok. Jacka Kozłowskiego (Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu IPN w Łodzi) oraz dr. Olgerda Ławrynowicza (Instytut Archeologii UŁ)

Polecamy na portalu dzieje.pl: [75. rocznica Zbrodni Zgierskiej: „Dziś za jednego Niemca śmierć poniesie 50 Polaków”](#)

Polecamy relację z uroczystości na stronie [Ministerstwa Obrony Narodowej](#)

Polecamy fragmenty relacji świadków ze wspomnień Romana Zygadlewicza [na stronie Radia Łódź](#)

Na stronach Archidiecezji Łódzkiej znaleźć można bogate [materiały filmowe oraz zdjęciowe](#) z uroczystości.

foto: Łukasz Sobieralski (Urząd Miasta Zgierza), Marzena Kumosińska



20 marca 2017 r., kościół p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Zgierzu



## PLIKI DO POBRANIA

[Zaproszenie \(pdf, 243.63 KB\) 10.03.2017 10:00](#)  
[Informacja nt. niemieckich zbrodni na obywatelach polskich w Lesie Lućmierskim w latach 1939-1945 \(pdf, 49.35 KB\) 10.03.2017](#)

10:00  
[Informacja nt. niemieckiej zbrodni na 100  
Polakach 20 marca 1942 r. w Zgierzu \(pdf, 41.42  
KB\) 10.03.2017 10:00](#)





20 marca 2017 r., Lasy Lućmierskie

















Prok. Jacek Kozłowski, Oddziałowa Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu IPN w Łodzi